

Kari körkérdés 2.0

Hallgatói vélemények a kari közéletéről és a Hallgatói Önkormányzat munkájáról

2009 tavaszán a PTE BTK Szociológia Tanszékének hallgatói és a PTE BTK Hallgatói Önkormányzata (továbbiakban HÖK) közreműködésével kérdőív vizsgálatot készítettünk a Kar hallgatói körében. A vizsgálat, a 2008-ban megkezdett megkérdezés-sorozat (Kari körkérdés 1.0) folytatásaként, ezúttal a kari közéletnek, ezen belül is a Hallgatói Önkormányzat feladatának, munkájának hallgatói véleményezésére irányult. A kérdőívet a Kar minden aktív – az adott félévre beiratkozott – hallgatójának elküldtük e-mailben. A vizsgálatban használt ún. online survey számítógépes program segítségével biztosítottuk a teljes körű anonimitást, amellyel célunk az volt, hogy elősegítsük azt, hogy a válaszolók minél őszintébb válaszokat adjanak. A vizsgálat során 855 értékelhető kérdőív érkezett vissza (ez 20%-os válaszadási aránynak felel meg).

A válaszadókról

A hallgatóktól az anonimitás megerősítése érdekében csak néhány információt kérdeztünk. A kérdőívet kitöltők nemére, korára, arra, hogy mióta tanulnak a Karon, illetve, hogy milyen tudományterülethez tartozónak vallják magukat, azért volt szükség, hogy ezekkel a háttérváltozókkal is differenciálni tudjuk a hallgatói véleményeket és preferenciákat. Emellett előfeltevéseink szerint a kari közélettel kapcsolatos megítélést, aktivitást befolyásolja az is, hogy valaki milyen jellegű képzésben vesz részt, így ezekre az információkra is rákérdeztünk.

A válaszadó hallgatók háromnegyede lány volt – ez megfelel a Karon tanulók átlagos nemi megoszlásának. A válaszadók 40%-a egy-két éve, 30%-a három-négy éve, a többiek ennél több éve hallgatói a Kárnak. A kérdőívet kitöltők 83%-a nappali tagozatos hallgató volt. A képzés jellege alapján válaszadóink reprezentálták a régi és az új rendszerben tanulók körét egyaránt, a hallgatók csaknem fele a régi (egyetemi) képzésben, másik fele az új rendszerű képzésben tanult. Tudományterületek szerint is reprezentatívnak mondható a vizsgálat, mivel – jöhetnek sokan nem válaszoltak erre a kérdésre, illetve számos hallgató több területhez is tartozik egyszerre – képviseltették magukat a klasszikus bölcsészek, a társadalomtudományi területen tanulók és a nyelvszakosok egyaránt. A válaszadók túlnyomó többsége jelenleg nem tagja és korábban sem volt tagja

a Hallgatói Önkormányzatnak, vagyis az eredmények „kívülálló” véleményeket takarnak.

A kari közélet hallgatói véleményezése

A kari közélettel kapcsolatban általában pozitívan értékelhető, hogy a válaszadók többsége (60%) szerint a bölcsészhallgatók olyanok, akik segítik egymást. Egynegyedük szerint azonban inkább mindenki maga boldogul, vagy nem nagyon segítik egymást a hallgatók. Némileg jobbnak ítélték a hallgatók közti kapcsolatokat az új osztott típusú képzésben tanulók, mint az egyetemi képzésben résztvevők, képzési terület szerint pedig a klasszikus bölcsészszakokra járók a társaiknál.

1. táblázat: Milyennek mondhatók a bölcsészhallgatók?

	fő	%
Olyanok, akik segítik egymást	335	39,6
Csak akkor segítik egymást, ha baj van	159	18,8
Inkább mindenki maga boldogul	192	22,7
Nem nagyon segítik egymást	51	6,0
Nem tudja	109	12,9
Összesen	846	100,0

A kari közéletben való részvétel már sokkal jobban megosztotta a válaszadókat. Magát igazán aktívnak mindössze 17% vallotta, és 43% egyáltalán nem vesz részt a kari közéletben – ki azért, mert nem tartja azt érdekesnek, ki azért, mert nem tudja, milyen lehetőségei vannak. A HÖK munkáját középpontba állító vizsgálat szempontjából az utóbbi csoport (a hallgatók negyede) mindenképp figyelemre méltó a hallgatókkal való további kapcsolattartás, tájékoztatás javítása szempontjából.

2. táblázat: Részt vesznek-e a hallgatók a kari közéletben?

	fő	%
Minden, engem érdeklő kérdésben részt veszek	117	17,0
Csak a legfontosabb kérdésekkel foglalkozom	276	40,1
Nem tartom annyira érdekesnek, ezért nem veszek részt benne	114	16,6
Nem tudom, milyen lehetőségeim vannak, ezért nem veszek részt benne	181	26,3
Összesen	688	100,0

A várakozásoknak megfelelően, a kari közéletben való részvétel a nappali képzésben tanulók körében szignifikánsan nagyobbnak mutatkozott, mint a levelező képzésben résztvevőknél. A képzések szerint a régi egyetemi képzésben tanulók között viszonylag nagy azok aránya (16,9%), akik teljesen elfordulnak a kari közélettől, mert nem tartják azt érdekesnek, az új osztott képzésben tanulóira pedig az jellemző, hogy inkább szelektálnak, és csak az őket igazán foglalkoztató ügyekben vesznek részt (42,7%). Ez az utóbbi attitűd jellemző a klasszikus bölcsész szakokon tanulóira is.

Figyelemre méltó, hogy a válaszadók összességében fontosnak tartják, hogy a hallgatók részt vegyenek a kari közéletben (3,83-as érték az ötfokú skálán). A bizonytalanság viszont ennek módja tekintetében jól tükröződik azokban az eredményekben, amiket akkor kaptunk, amikor azt kérdeztük, hogy mennyire fontos, hogy „Te magad részt vegyél” a kari közéletben: az itt született fontossági megítélés már csak átlagosan 2,98.

3. táblázat: Mennyire fontos a hallgatók szerint az, hogy a Kar hallgatói összességében, illetve hogy ők maguk részt vegyenek a kari közéletben (ötfokú skálán) %

Fontosság:	1	2	3	4	5	értékát- lag
A hallgatók részt vegyenek	2,7	5,7	23,8	41,1	26,7	3,83
Te magad részt vegyél	12,4	16,3	38,7	26,4	6,3	2,98

A következő kérdésre kapott válaszok is a hallgatók határozott igényét jelzik arra, hogy kifejezhessék véleményüket az őket érintő kérdésekben. A válaszadók az ötfokú skálán átlagosan 4,62-es értékeléssel nagyon fontosnak tartják ezt. Éles különbség mutatkozik azonban a *fontosság* megítélésére kapott magas értékekhez képest a *lehetőségek* terén: ezt a szempontot már csak alig közepeste (2,87-re) ítélték a válaszadók, vagyis úgy gondolják, nem igazán van lehetőségük a bölcsészhallgatóknak véleményét nyilvánítani a Karon.

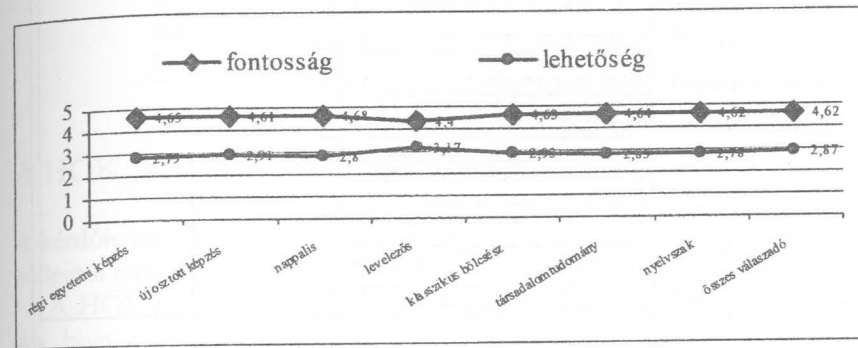
4. táblázat: Mennyire fontos, illetve milyen mértékben van lehetőségük a hallgatóknak arra, hogy kifejezhessék a véleményüket az őket érintő kérdésekben (ötfokú skálán) %

	1	2	3	4	5	értékát- lag
Fontosság	2,2	1,3	4,7	16,1	75,6	4,62
Lehetőség	6,7	27,7	42,4	18,4	4,8	2,87

A legnagyobb „rés” a fontosság és a lehetőségek között a véleménynyilvánításban a nappalis hallgatók esetén tapasztalható, vagyis ők az átlagosnál fontosabbnak tartják ezt (4,68), de ők azok, akik leginkább elégedetlenek a lehetősé-

gekkel (2,80). Hasonlóan nagy a különbség a fontosság és a lehetőségek megítélése között a régi egyetemi képzésben részt vevők, képzési terület szerint pedig a nyelvszakosok körében.

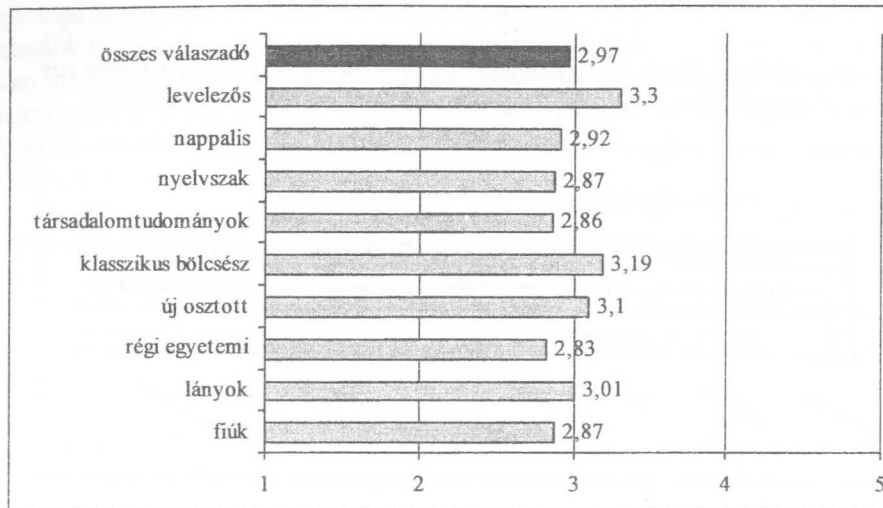
1. ábra: Mennyire fontos, hogy a hallgatók kifejezhessék véleményüket, és mennyire van lehetőségük erre – a különböző képzésekben? (értékátlagok az ötfokú skálán)

A korábbi kérdések esetén született ambivalens eredmények – vagyis, hogy viszonylag magas fontosság mellett a saját aktivitás a közéletben való részvételben mégis alacsony marad – egyik magyarázata lehet a hallgatók által érzékelt *bizalmatlanság* a Karon. Arra a kérdésre, miszerint mennyire lehet a hallgatók szerint a problémákról nyíltan beszélni, az ötfokú skálán adott értékelés nem éri el a közepes szintet, és nagyon nagy azoknak a hallgatóknak az aránya, akik az 1-es (10,4%), illetve a 2-es (21,3%) értéket jelölték, vagyis akik szerint egyáltalán nem vagy csak kevésbé lehet a gondokról őszintén szólni.

A nyílt, őszinte légkör tekintetében az átlagosnál némileg elégedettebbek a levelezős hallgatók, képzési terület szerint a klasszikus bölcsész szakon tanulók, ám az ő értékelésük is csak közepes mértékű az ötfokú skálán. A régi egyetemi rendszer hallgatói nagyobb bizalmatlanságot tapasztaltak, mint az új osztott képzésben részt vevők, illetve a fiúk kevésbé érzik úgy, hogy nyíltan lehet a problémákról beszélni, mint a lányok.

2. ábra: Mennyire lehet nyíltan, őszintén beszélni a problémákról a Karon? (értékátlagok az ötfokú skálán)

A kari közéletben való részvétel fontosságának és a lehetőségeinek megítélése közötti nagy különbség másik magyarázata lehet a tájékozatlanság, az információhiány a hallgatók körében. A következő táblázatban az látszik, hogy – saját tájékozottságukat ötfokú skálán értékelve – míg tanulmányi ügyekben viszonylag informáltak tartják magukat a bölcsészek, addig a pályázatok, ösztöndíjak terén már csak közepesen, a kari közélet és a HÖK munkája terén pedig csak nagyon kis mértékben tájékozottak.

5. táblázat: A hallgatók mennyire tartják magukat tájékozottnak (értékátlagok az ötfokú skálán)

	Értékátlag
Tanulmányi ügyekben	3,57
Pályázatok, ösztöndíjak terén	2,86
A kari közélet terén	2,56
A Hallgatói Önkormányzat munkája terén	2,04

A segítő/kapcsolati háló legfontosabb szereplői a bölcsészhallgatók esetében a barátok, ismerősök, de viszonylag nagy arányban jelölték be a válaszadók a Kari Hivatal munkatársait, illetve az oktatókat is – jóllehet a kapcsolat jellege ebből a kérdésből nem derült ki. A Hallgatói Önkormányzatot azonban nagyon kevesen (a 855-ből mindössze 44-en) említették, amikor arról kérdeztük a hallgatókat, hogy kihez fordulnak akkor, amikor segítségre van szükségük.

6. táblázat: Általában kihez fordulnak a hallgatók a Karon akkor, ha segítségre van szükségük? (válaszok száma)

	fő
Barát, ismerős	444
Tanár(ok)	296
TO, Kari Hivatal munkatársai	349
HÖK	44
Demonstrátorok	78

A HÖK „kari beágyazottságáról”

A kérdőív következő strukturális egysége a HÖK ismertségére, a feléje irányuló hallgatói elvárásokra és a munkájával való megelégedettségre irányult.

A HÖK felé irányuló elvárások és értékelések szempontjából fontos tudni azt, hogy a hallgatók mennyire kompetensek a véleményformálásban, vagyis ismerik-e azt, mi a HÖK feladata, kik dolgoznak benne stb. Ebből a szempontból meg kell erősíteni a korábbi kérdésben tapasztalt tájékozatlanságot és információhiányt. Saját megítélésük szerint a bölcsészhallgatók közel kétharmada ugyanis csak nagyjából van tisztában vele, mivel is foglalkozik a HÖK, egyenye pedig egyáltalán nem tudja azt.

7. táblázat: A hallgatók többsége tisztában van-e azzal, hogy mi a HÖK feladata?

	fő	%
Tisztában van vele	23	3,2
Csak nagyjából	435	60,5
Egyáltalán nincs tisztában vele	211	29,3
Nem tudja	50	7,0
Összesen	719	100,0

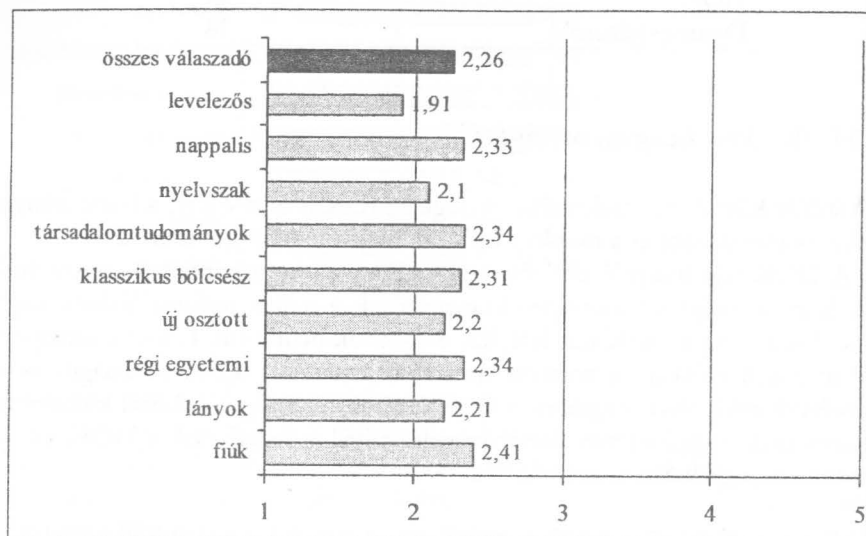
A HÖK ismertsége – mind a hallgatók összességét, mind a válaszolót tekintve – az ötfokú skálán értékelve sem lépi túl sokkal átlagosan a kettes értéket, vagyis azt lehet mondani, hogy a HÖK munkája csak alig ismert a bölcsészek körében.

8. táblázat: Mennyire ismerik a HÖK munkáját a hallgatók általában, illetve a válaszoló maga (ötfokú skálán) %

	1	2	3	4	5	értékátlag
A hallgatók	21,5	43,7	29,5	4,2	1,0	2,19
Te magad	27,0	33,3	27,4	9,5	2,7	2,28

A HÖK munkájáról való tájékozottság szempontjából az egyes képzési területek, képzéstípusok mentén nem tapasztalható nagy eltérés – összességében mindenhol alacsony (az ötfokú skálán 2 körüli). Az átlagosnál is tájékozatlanabbnak érzik magukat a levelezős hallgatók.

3. ábra: Mennyire érzik tájékozottnak magukat a hallgatók a HÖK munkáját illetően (értékátlagok az ötfokú skálán)

A tájékozottságot, avagy tájékozatlanságot egy további kérdéssel is monitoroztuk: tisztában vannak-e a hallgatók azzal, kik az őket érintő ügyeket a különböző fórumokon képviselő HÖK-vezetők? Figyelemre méltó eredmény, hogy a HÖK elnökét a kérdőívre válaszolók 66%-a, alelnökét 75%-a egyáltalán nem ismeri, a többiek nagy része is csak látásból. Név szerint csak a hallgatók 16-20%-a tudja, hogy kik a HÖK-vezetők – jóllehet a kapcsolatfelvétel alapvető feltétele lenne, hogy tudják, kihez kell fordulniuk a problémás esetekben.

8. táblázat: Tudják-e a hallgatók, hogy ki a HÖK elnöke és alelnöke?

Ismeri-e a HÖK...	ELNÖKÉT?		ALELNÖKÉT?	
	fő	%	fő	%
Név szerint	125	19,4	101	16,0
Csak látásból	93	14,4	58	9,2
Egyáltalán nem	426	66,1	473	74,8
Összesen	644	100,0	632	100,0

A kérdőíves vizsgálatot megelőző fókuszcsoporthoz beszélgetés során – ahol bölcsészhallgatókkal beszélgettünk a kari közéletéről és a HÖK-ről – elhangzott az a javaslat, hogy a nagyobb informáltság és az aktívabb részvétel érdekében a tanszék közvetlen képviselőit kellene javítani. Eszerint egyfajta mini parlamentként működne a HÖK, ahol minden tanszék és szak képviseltetné magát. Ezért kíváncsiak voltunk a kérdőíves vizsgálatban arra, hogyan értékelik a hallgatók ezt az ötletet. Az eredmények azt mutatták, hogy 75% támogatta a javaslatot, a válaszadók többsége pedig alkalmas kapcsolattartónak, képviselőnek tartotta a demonstrátorokat (az ötfokú skálán átlagosan 3,44-es értékelést regisztráltunk).

A közvetlen részvételt sem utasították el a megkérdezettek, 41%-a talán, 13%-a biztosan részt venne saját maga is a HÖK munkájában. A válaszadók fele azonban ehhez többet szeretne tudni a HÖK feladatairól, tevékenységéről.

9. táblázat: Részt vennének-e a válaszadók a HÖK munkájában

	fő	%
Igen	75	13,0
Talán	236	41,0
Nem	204	35,5
Nem tudja	60	10,4
Összesen	575	100,0

A HÖK a hallgatók látóterébe elsősorban az általuk szervezett programok, illetve a különböző ellátások, szolgáltatások nyújtása kapcsán kerül. Megítélése a programok vonatkozásában a legkedvezőbb (3,5), ezen felül a közepesnél magasabb értéket kapott még az oktatók hallgatói véleményezésének megszervezése (3,26). Minden más szempontot ennél rosszabbra értékelték a megelégedettségi (ötfokú) skálán a válaszadók. A leginkább negatívan a HÖK választáskor kitűzött céljainak megvalósítását értékelik a hallgatók (2,5).

10. táblázat: A HÖK munkájának értékelése különböző szempontok szerint (értékátlagok az ötfokú skálán)

Mennyire vagy elégedett...	értékátlag
a programok, rendezvények szervezésével	3,50
a hallgatók érdekképviseletével	2,68
az oktatók hallgatói véleményezésének megszervezésével	3,26
a hallgatók tájékoztatásával	2,70
a hallgatók segítségével	2,66
a választáskor kitűzött céljaik megvalósításával	2,50
összességében, mindent összevetve, a HÖK munkájával	2,85

A HÖK munkájának megítélésekor figyelembe vettük az ismertségi, tájékozottsági szintet is – ettől függ ugyanis, hogy mennyiben tekinthetők kompetens véleményformálóknak ebben a kérdésben a hallgatók. Az előző kérdésben kapott értékelés érvényességét például erőteljesen megkérdőjelezhetjük, ha megnézzük, hogy a válaszadók meglehetősen rosszra értékelték „a hallgatók tájékoztatását”. Hozzá kell tenni azonban, hogy közel 80%-uk még soha nem ment el a HÖK által szervezett fórumra (a fórumokat rendszeresen látogatók aránya mindössze 7%, egyszer vett már részt ilyen 15%). Emellett a hallgatók fele még sosem nézte meg a HÖK honlapját: néhányan azért, mert nem tartják azt jónak, a többség viszont azért, mert nem is tudta, hogy van ilyen.

Vonatkoztatási csoportként a PTE más karain működő hallgatói önkormányzatokat választottuk, és megkértük a válaszadókat arra, értékeljék a BTK HÖK munkáját hozzájuk viszonyítva is. Ehhez – a kompetens válaszok kiszűrésével – szintén szükség volt arra az információra, hogy ismerik-e a hallgatók a többi Kar hallgatói önkormányzatának munkáját.

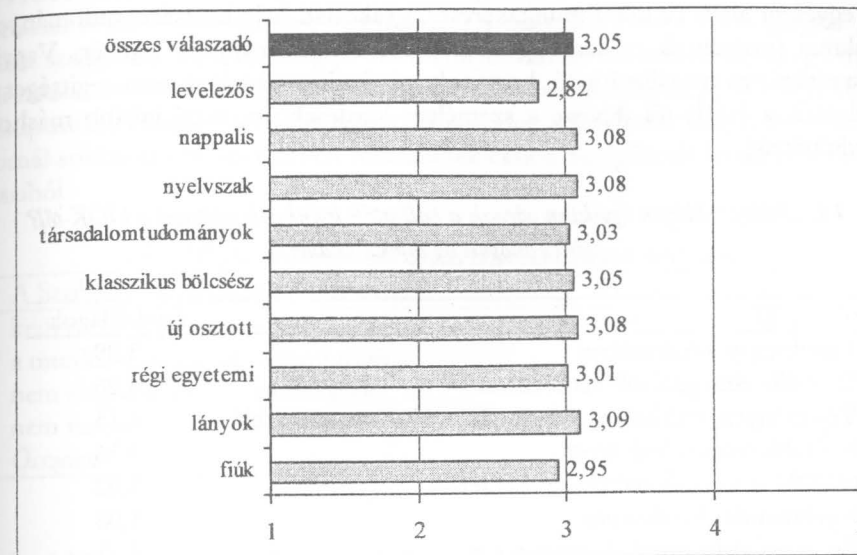
Az ismertség nem volt túl nagy (a bölcsészhallgatók háromnegyede nem ismer más hallgatói önkormányzatokat), ennek megfelelően az összehasonlításra sem vállalkozott a válaszadók többsége. Aki mégis, az inkább rosszabbnak/valamivel rosszabbnak ítélte meg a BTK HÖK munkáját más karokhoz képest, 7% szerint nincs különbség, további 7% szerint pedig jobb a többiekénél.

11. táblázat: A BTK HÖK munkájának megítése más karokon működő hallgatói önkormányzat(ok) munkájához képest

A BTK HÖK...	fő	%
sokkal rosszabb	21	4,1
valamivel rosszabb	48	9,4
nincs különbség	36	7,1
valamivel jobb	27	5,3
sokkal jobb	9	1,8
nem tudja	367	72,2
<i>Összesen</i>	<i>508</i>	<i>100,0</i>

A megelőző fókuszcsoportos interjúban kirajzolódott, hogy a hallgatókat a HÖK-kel kapcsolatban leginkább a programok foglalkoztatják, illetve a HÖK leginkább a rendezvényeivel kerül középpontba. Ezért külön mértük a hallgatói elégedettséget e téren. Mindent összevetve a bölcsészhallgatók közepesen elégedettek a HÖK által szervezett programokkal (3,04). Az átlagosnál kevésbé elégedettebbek a levelezős hallgatók, valószínűsíthető, hogy ők sokkal korlátozottabbak a részvétel szempontjából és valószínű kevésbé jut el az információ is hozzájuk.

3. ábra: Mennyire elégedettek a hallgatók a HÖK által szervezett programokkal (értékátlagok az ötfokú skálán)

Az igények felmérésekor az látszik, hogy sokan, sokféle HÖK-ös programra mennének, ha lenne rá még több lehetőség. A koncerteken, bulikon kívül a szakmai rendezvények is népszerűek, a fórumokat azonban nem kedvelik annyira a hallgatók – valószínű a kapcsolattartás egyéb, más csatornáit részesítenék inkább előnyben.

12. táblázat: Milyen, a HÖK által szervezett programra mennének el a hallgatók

	fő
Koncert, buli	360
Tudományos, szakmai előadás, konferencia	340
Beszélgető est, vitaest	222
Kiállítás	290
Sportverseny, vetélkedő	114
Érdekvédelmi fórum, ahol el lehet mondani a véleményeket	160
Fórum a HÖK-vezetőkkel, képviselőkkel	120

Ahogy azt egy korábbi kérdésben megmutattuk, a hallgatók elsősorban nem a HÖK-re számítanak akkor, ha valami problémájuk adódik. Mégis megkérdeztük, milyen ügyekben várnának segítséget a HÖK-től, ahol az egyes szempontokat 1-5-ig terjedő skálán kellett a válaszadóknak értékelniük. Az eredmények

azt mutatták, hogy leginkább a szociális támogatás (4,26), illetve az érdekképviselet (4,15) fontos a hallgatók számára. Közel négyes értékelést kapott további több szempont is: a tanulmányi ügyek terén, a külföldi ösztöndíjak kérdésében, az egyetem alatti és utáni munkakeresés, gyakorlati hely keresése, tudományos szakmai programok és szaknapok szervezése terén nyújtott segítség. Vagyis összességében megállapítható, hogy sok mindenben várának még segítséget a hallgatók a HÖK-től (kivéve a személyes kérdésekben, azzal inkább máshoz fordulnának).

13. táblázat: Milyen ügyekben várnak a hallgatók leginkább segítséget a HÖK-től? (értékátlagok az ötfokú skálán)

	értékátlagok
Tanulmányi kérdésekben	3,99
Szociális támogatások kérdésében	4,26
Vélemények, érdekek képviseletében a kar vezetése felé	4,15
Külföldi ösztöndíjak terén	3,56
OTDK-n való részvétel segítése terén	3,02
Nyelvtanulás kérdésében	3,08
Egyetem alatti munkakeresés terén	3,71
Egyetem utáni munkakeresés terén	3,60
Gyakorlati hely keresése terén	3,73
Személyes kérdésekben	2,62
Tudományos, szakmai programok szervezése terén	3,77
Sportprogramok szervezése terén	3,37
Szaknapok, bulik, koncertek szervezése terén	3,87

Az OMHV ismertsége és véleményezése

A HÖK egyik kiemelt rendszeres tevékenysége az oktatói munka hallgatói véleményezésének megszervezése és kiértékelése. A kérdőíveket a hallgatók minden oktatóra vonatkozóan az ETR-en keresztül kapják meg és tölthetik ki, az anonimitásukat megőrizve. A hallgatók többsége (83%) ismeri is ezt, de csak 60%-a él a lehetőséggel. Azok a válaszadók, akik nem élnek véleményezési lehetőségükkel és nem szokták kitölteni az értékelést, nem tartják fontosnak (42%) vagy nincs rá idejük (43%).

Az oktatók véleményezésében a legaktívabbnak a nyelvszakosok bizonyultak a felmérés adatai szerint. A képzés típusa alapján az új osztott képzésben résztvevők nagyobb arányban válaszolták azt, hogy többször is kitöltötték a kérdőívet, mint a régi egyetemi rendszerben tanulók. Más megközelítésben pedig a nappalis hallgatók gyakrabban élnek a HÖK által szervezett lehetőséggel, hogy oktatóikat véleményezzék, mint a levelezős társaik.

A Szolgáltatói Iroda ismertsége és véleményezése

A HÖK másik fő tevékenységi köre a Szolgáltatói Iroda működtetése, így ezt a területet is külön értékelésnek vetettük alá. A hallgatók 60%-a veszi igénybe az iroda szolgáltatásait, a többség jó véleménnyel van az ott dolgozókról, egy másik részük nem tudja megítélni a Szolgáltatói Iroda munkatársait. Az egyes képzéstípusokat megvizsgálva azt tapasztaltuk, hogy a levelezős hallgatók az átlagosnál sokkal kisebb mértékben részesülnek csak a Szolgáltatói Iroda szolgáltatásaiból.

14. táblázat: A Szolgáltatói Iroda munkatársainak megítélése

A Szolgáltatói Iroda munkatársai...	fő	%
kedvesek, segítőkészek	193	39,5
a munkájukat végzik, semmi több	111	22,7
nem elég kedvesek, segítőkészek	23	4,7
nem tudja	161	33,0
Összesen	488	100,0

A kari közélet és a Hallgatói Önkormányzat megítélése a hallgatók spontán véleménye alapján

A kérdőívben az előbbi zárt kérdéseken kívül nyitott kérdések segítségével kívántuk a hallgatók spontán véleményét megismerni a kari közélettel és a Hallgatói Önkormányzat munkájával kapcsolatban. Első kérdésként egy szóasszociációra kértük a hallgatókat – le kellett írniuk azt a három szót, ami először eszükbe jut a „kari közélettel” kapcsolatban. (A következő ábrák azt mutatják, hogy a kérdésre kapott válaszok összesítése során mely kategóriák/válaszok kaptak nagyobb említést – minél többen írták be, annál nagyobb betűkkel jelöltük az adott szót.)

A kari közélettel kapcsolatban szinte mindenki megemlítette a HÖK-öt, illetve a HÖK programszervező tevékenységét. A nyitott kérdésekre adott válaszokból kiderült, hogy a BTK hallgatói „kari közélet” alatt elsősorban a szórákozást értik, az olyan rendezvényeket, mint a PEN, a Szenes bulik, a szakestek illetve a Kari játékok. Ezek mellett azonban megjelenik egy másfajta igény is. Ez az azokról a kérdésekből látszik, amiben kitűnt, hogy kevésnek tartják a kulturális szabadidős lehetőségeket (pl. egyetemi színház, filmklub). Az ábrán a „Szenes” szó mellett szerepel nagy betűkkel a „közös” szó is. Ebből az látszik, hogy a közösségi rendezvények, ahol a hallgatók találkozhatnak egymással, a kari élet fontos elemei. Ennek két fontos helyszínét is megjelölték a válaszadók, az egyik ilyen a BTK-TTK aula, illetve a már említett Szenes klub. A válaszadók bizonyos része azt is említette, hogy nem található olyan közösségi hely minden épületegységben, ami nagyobb tömeg befogadására képes, a kari közélet szinte

ről szolgál, ahova kulturális programokat tudnának szervezni, hallgatói fórumokat tudnának tartani.

4. ábra: Mi jut eszedbe a „kari közélet” szavak kapcsán?

5. ábra: Mi a HÖK feladata?

A hallgatói fórumokon kívül más csatornákon keresztül is fontosnak érzik a hallgatók a tájékoztatást, válaszaikban dominál, hogy több plakátnak, hirdetőfelületnek kellene lennie az egyetemen HÖK-ös használatra. A válaszadók szerint a HÖK kiemelt feladata még a programszervezés, az érdekvédelem, az érdekképviselet, a segítségnyújtás tanulmányi és jogi ügyekben, a problémamegoldás, a kapcsolattartás a kar vezetése és a hallgatók között, illetve a közösségépítés. Sokan említették még emellett az ösztöndíjelosztást és a pályázatfigyelést, a hallgatók értesítését erről.

6. ábra: Mik a HÖK erősségei?

A korábban felsorolt feladatok közül a megkérdezett hallgatók szerint a legjobban a programszervezésben teljesít a HÖK, az érdekvédelem a második helyen áll. Ezen felül a válaszadó hallgatók értékelték a HÖK érdekvédelmi erőfeszítéseit, és a Szolgáltatói Irodán dolgozó munkatársak segítő készségét, közvetlenségét (bár az ügyek intézését egyes esetekben lassúnak, vontatottnak ítélték). Pozitívumnak találták továbbá, hogy a Szolgáltatói Irodában kiírt fogadói időben ténylegesen megtalálhatóak a különböző ügyek felelősei.

Abban a nyitott kérdésben, amikor arra kértük a válaszadókat, hogy írják le, szerintük mik a HÖK gyengeségei, a „tájékoztatást” a válaszadók nagy hányada említette. A válaszból az is kiderül, hogy itt arról van szó, hogy a hallgatók számára a HÖK munkatársai egy zárt csoportot alkotó, „láthatatlan” emberek összessége. Megítélésük szerint a tevékenységükről, eredményeikről, aktuális ügyeikről illetve saját magukról olyannyira kevés információt adnak, hogy a hallgatók szinte semmit nem tudnak róluk. (Korábban láttuk, hogy ezt bizonyította az az eredmény is, hogy a válaszadó hallgatók csupán 19,4%-a tudja megnevezni a HÖK elnökét, illetve 16%-a az alelnökét.)

7. ábra: Mik a HÖK gyengéi?

A képviseleti rendszerekről általánosságban elmondható, hogy egy idő után részük törvényszerűen a korrupció gyanúja. A döntéshozó szerv működése nem átlátható, tevékenysége, döntései, gazdálkodása nem követhető mindenki számára. Ehhez kapcsolódó problémaként merült fel, hogy a kevés információnak, a rossz sajtónak és a kommunikáció hiányának köszönhetően, a válaszadók között sokan voltak, akik egyértelműen korruptnak tartják a HÖK-öt. Ezen a téren egyértelmű, nyilvánosságra hozott beszámolókkal, pénzelszámolókkal könnyen tiszta vizet lehetne önteni a pohárba, mely képes lenne a korábban bemutatott alacsony bizalom szintet is nagymértékben javítani.

8. ábra: Milyennek kell(ene) lennie a HÖK vezetőjének?

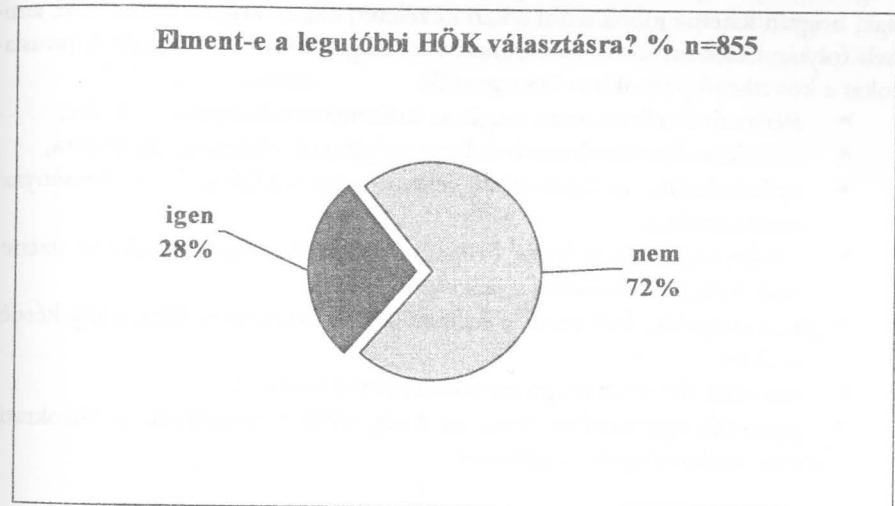

A fenti ábra alapján elmondható, hogy a BTK hallgatói egy olyan HÖK elnököt képzelnek el ideális esetben, akiben megbízhatnak, mert tudják, hogy kiáll mellettük, segíti a kommunikációt a kar vezetése és a hallgatók között, illetve fontos számukra, hogy tájékozott, segítőkész, kitartó és becsületes legyen.

A HÖK-választások megítélése

A válaszadók körében a legutóbbi HÖK-választásokon való részvétel alacsony, mindössze 28%-os volt.

9. ábra: A legutóbbi HÖK választáson való részvétel a válaszadók körében (%) n=855

A nyitott kérdés segítségével annak jártunk utána, vajon milyen attitűdök társulnak a választásokhoz: aki elment szavazni, miért ment el, aki nem, az miért nem? A válaszadók spontán módon fejthették ki ebben a kérdésben is a véleményüket. A leggyakrabban előforduló válaszokat a következő kategóriákba rendeztük:

ELMENTEM, mert:

- reméltem, hogy jó csapatot állítunk végre össze, mi szavazók
- szimpatikusak a mostani vezetők
- megállítottak, hogy szavazzak
- kötelességemnek éreztem
- élni akartam a jogommal

NEM MENTEM EL, mert:

- nem ismerem a programokat
- nem ismerem a jelölteket
- nem korrekt, hogy csak egy jelöltre lehet szavazni
- a levelező tagozat elszeparált egység az egyetemen
- nem tudtam, hogy hol/kinél lehet szavazni

Hallgatói javaslatok – mitől működhetne hatékonyabban a Hallgatói Önkormányzat?

Végül egy nyitott kérdésben azt gyűjtöttük össze, hogy a hallgatók mit javasolnak, hogyan lehetne jobba tenni a kari közéletet, mikén kellene változtatni, aminek folytán hatékonyabban működhetne a Hallgatói Önkormányzat? A javaslatokat a következő pontokban összegeztük:

- elérhetővé kellene tenni magát az intézményt a hallgatók számára;
- több közvélemény-kutatás kellene az igények, elvárások feltárására;
- nyilvánosabbá és átláthatóvá kellene tenni a Hallgatói Önkormányzat tevékenységét;
- látványosabb megjelenés kellene, jelentősebb figyelemfelhívó üzenetekkel meg kell szólítani a diákságot;
- hatékonyabbá kell tenni a hallgatók tájékoztatását a fontosabb kérdésekben;
- hallgatói fórumok megszervezésére lenne szükség;
- gyorsabb ügyintézésre lenne szükség, több munkatárssal, a bürokratikusság rendszer egyszerűsítésével.

Összegzés

A vizsgálat során feltárt eredmények alapján összességében megállapítható, hogy a HÖK eredményes munkáját, a HÖK és a hallgatók közti kapcsolatot gátló tényezők között a legfontosabbak a kommunikációs aszimmetria, az információhiány, a kommunikációs csatornák hiánya vagy nem megfelelő működtetése, és az általánosan tapasztalható bizalomhiány. Ezek a tényezők nagyban megnehezítik azt, hogy a HÖK egyes feladatait ellássa: míg a HÖK által nyújtott szolgáltatásokkal a hallgatók többsége elégedett, azzal már kevésbé, hogy milyen mértékben járul hozzá a kari közélet alakításához és a hallgatók érdekeinek képviseletéhez.

Javaslatként megfogalmazható, hogy SZÜKSÉG VAN:

- (1) egy koncepció kidolgozására, mely a pezsgőbb kari közélet, az aktívabb hallgatói részvétel, a hallgatókkal való kapcsolattartás tartalmi orientációit mutatná meg;
- (2) kölcsönösen elfogadott keretek kiépítésére az egyeztetésnek és a párbeszédnek (egyelőre nincs kivel párbeszédet folytatni, nincsenek meg az alapmechanizmusok, amikhez kapcsolódnának a hallgatók);
- (3) bizalommal teli demokratikus légkör kialakítására, ahol a hallgatói igények, problémák artikulálódhatnak és meghallgatásra találnak;
- (4) a HÖK munkájának rendszeres értékelésére, mind a HÖK munkatársai (belső értékelés), mind a hallgatók (külső értékelés) részéről;
- (5) a levelezős hallgatók véleményének, igényeinek megismerésére, hiszen ők is az egyetemi élet résztvevői, és a körükben tapasztalható a legkisebb aktivitás és részvétel és a legnagyobb információhiány a kari közélettel kapcsolatban.